

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 93/2025-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED]

[REDACTED], postupom Krajského súdu v Žiline a jeho uznesením č. k. 1Tos/122/2024-356 z 25. novembra 2024 takto

rozhodol:

- Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **nevyhovuje**.
- Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 10. decembra 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom a uznesením všeobecného súdu označeného v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd adresoval príkaz orgánu, ktorý je spôsobilý obnoviť právne postavenie, aké sa sťažovateľovi zaručuje prostredníctvom ochrany osobnej slobody pred neústavným výkonom väzby.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a predložených príloh vyplýva, že proti sťažovateľovi je vedené trestné stíhanie, pretože sa mal dopustiť konania opísaného v obžalobe podanej 9. júla 2024 Okresnému súdu Žilina, kvalifikovaného ako zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, 2 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. f) Trestného zákona. Uznesením okresného súdu č. k. 8T/56/2024-325 zo 16. októbra 2024 bola v súdnom konaní zamietnutá žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby a žiadosť o nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka. Sťažnosť sťažovateľa zahlásenú hneď po vyhlásení rozhodnutia krajský súd zamietol napadnutým rozhodnutím, ktoré bolo sťažovateľovi doručené 2. decembra 2024.

II. Argumentácia sťažovateľa

3. Rozhodovanie o väzbe trvalo od 16. októbra 2024 do 2. decembra 2024, teda 47 dní. V okolnostiach prípadu porušil základné právo krajský súd. Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci Karlin proti Slovenskej republike z 28. júna 2011 (sťažnosť č. 41238/05) uviedol, že obdobie pričítateľné súdom predstavujúce najmenej 41 dní, počas ktorých súdy na oboch stupňoch rozhodovali o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby pri nezistení osobitnej zložitosti prípadu porušuje čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

5. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta len postup a napadnuté rozhodnutie krajského súdu. Za porušenie svojich práv považuje nedodržanie požiadavky na urýchlené rozhodovanie o väzbe.

6. Ústavná sťažnosť neobsahuje všetky náležitosti návrhu na začatie konania, pretože je príliš všeobecne formulovaná v časti, akého rozhodnutia sa sťažovateľ domáha (príkaz na obnovenie právneho postavenia), a pretože k návrhu nepriložil plnomocenstvo na zastupovanie advokátom. Zo stručných dôvodov sťažnosti vyplýva, že smeruje proti postupu krajského súdu, hoci sťažovateľ uvádza, že krajský súd porušil základné právo napadnutým rozhodnutím, teda ide o určitý rozpor. Napriek uvedeným nedostatkom ústavný súd nepristúpil k výzve sťažovateľovi na ich odstránenie. Za určitých okolností totiž môžu pri zistení odstrániteľných nedostatkov podania prevážiť hľadiská procesnej efektívnosti a rýchlosti konania a ústavný súd rozhodne o podanej sťažnosti aj bez odstránenia nedostatkov. Je to tak v prípade, keď ústavný súd dospeje k záveru, že ani doplnenie sťažnosti by za žiadnych okolností nebolo spôsobilé privodiť sťažovateľovi úspech pri predbežnom prerokovaní jeho sťažnosti. Posudzovaná vec je práve takýmto prípadom, čo vyplynie z ďalšej časti tohto rozhodnutia.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 17 ústavy v súvislosti s požiadavkou na urýchlené rozhodnutie o osobnej slobode:

7. K namietanému porušeniu označených práv malo podľa sťažovateľa dôjsť v dôsledku doby rozhodovania 47 dní od zahlásenia sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu do doručenia napadnutého rozhodnutia.

8. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu právo na osobnú slobodu je garantované čl. 17 ods. 5 ústavy a je v ňom obsiahnuté aj právo obvineného iniciovať konanie, v ktorom by súd

urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho väzby a nariadil prepustenie obvineného, ak je väzba nezákonná, ako aj jeho právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie sa môže v zákonom určených prípadoch podmieniť zárukou. Obsah označeného ustanovenia ústavy korešponduje s právami vyplývajúcimi z čl. 5 ods. 4 dohovoru (napr. III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05, III. ÚS 424/08).

9. Súdne preskúmanie zákonnosti pozbavenia osobnej slobody kladie nároky (okrem iného) na rýchlosť tohto preskúmania. Rovnako to platí aj v prípade osobitného typu väzobného konania, ktorého predmetom je preskúmanie žiadosti o prepustenie z väzby. Ústavný súd už v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou, v rámci ktorej sa zaoberal požiadavkou urýchllosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby z hľadiska čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a tiež z hľadiska čl. 5 ods. 4 dohovoru, uviedol, že jednotlivé lehoty sa z hľadiska požiadaviek neodkladnosti alebo urýchllosti posudzujú podľa všetkých okolností prípadu. V zásade však požiadavke neodkladnosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, resp. čl. 5 ods. 4 dohovoru nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla zodpovedá lehota konania nepresahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca [III. ÚS 255/03, tiež rozsudok ESLP Bezicheri proti Taliansku z 25. 10. 1989, sťažnosť č. 11400/85].

10. Ústavný súd je podľa § 45 zákona o ústavnom súde viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 neustanovuje inak. Z odôvodnenia ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ výslovne namieta len postup krajského súdu. Ústavný súd preto mohol posudzovať iba postup označeného porušovateľa, a to od momentu postúpenia sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu krajskému súdu, teda od 29. októbra 2024.

11. Sťažovateľ nad rámec už uvedeného všeobecného tvrdenia bližšie neodôvodnil jednotlivé kritériá zohľadňované pri posudzovaní rýchllosti rozhodovania o väzbe, ktorými sú predmet konania, význam veci, správanie účastníkov a postup súdu.

12. Z hľadiska právnej kvalifikácie sa vec nevyznačuje zložitosťou, sťažovateľ je spolu s ďalším obvineným stíhaný pre skutok kvalifikovaný ako trestný čin proti slobode a majetku v kvalifikovanej skutkovej podstate (zločin), ide v zásade o štandardnú agendu všeobecných súdov. Z napadnutého rozhodnutia nevyplýva, že vec vykazuje prvky skutkovej či právnej zložitosti. Keďže ide o rozhodovanie o osobnej slobode sťažovateľa, význam požiadavky na urýchllosť rozhodovania je samozrejímavý. Pokiaľ ide o postupnosť rozhodovania o osobnej slobode sťažovateľa, rozhodovalo sa o jeho prvej žiadosti o prepustenie z väzby po predchádzajúcom rozhodnutí o ponechaní vo väzbe po podaní obžaloby z 31. júla 2024. Z procesného správania sťažovateľa ústavný súd nezistil, že by dal dôvod na predĺženie obdobia rozhodovania o svojej väzbe.

13. Pokiaľ ide o postup krajského súdu, ten podľa zistenia ústavného súdu v nadväznosti na predloženie veci 29. októbra 2024 spis vrátil 31. októbra 2024 okresnému súdu bez rozhodnutia, pretože bol určený termín výsluchu na 6. november 2024, na ktorom sa malo rozhodovať o žiadosti o prepustenie [REDAKOVANÉ] z väzby. Spis bol potom opäť predložený krajskému súdu 22. novembra 2024 so sťažnosťami obidvoch obžalovaných. Krajský súd určil termín verejného zasadnutia na 25. november 2024, na ktorom vyhlásil napadnuté rozhodnutie. Rozhodnutie vyhotovil 27. novembra 2024 a na základe referátu realizovaného 28. novembra 2024 bolo sťažovateľovi doručované písomné vyhotovenie rozhodnutia. K doručeniu rozhodnutia sťažovateľovi došlo 2. decembra 2024. Spis bol vrátený okresnému súdu 3. decembra 2024.

14. Na krajský súd pripadlo rozhodovanie o väzbe 11 dní (4 dni na rozhodnutie, 2 dni na vyhotovenie a 5 dní na doručenie rozhodnutia). Takýto časový úsek rozhodovania súdu z hľadiska záruk poskytovaných čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru považuje ústavný súd v konkrétnych okolnostiach prípadu sťažovateľa za akceptovateľný. Pri počítaní času rozhodovania krajského súdu od prvého predloženia veci 29. októbra 2024 do 2. decembra 2024 išlo celkom o 1 mesiac a 4 dni (v dôsledku vrátenia spisu a vyčkávania na rozhodnutie okresného súdu a na opätovné predloženie uplynuli viac ako 3 týždne), pričom rozhodnuté bolo 28 dní od predloženia veci. Pri takomto nazeraní ide už o časový úsek na hranici ústavnej akceptovateľnosti. Ústavný súd prihliadol na skutočnosť, že požiadavka urýchlenosti je menej prísna, pokiaľ ide o konanie pred odvolacím, resp. sťažnostným súdom (rozsudok ESLP vo veci *Abdul Khanov proti Rusku* z 2. 10. 2012, sťažnosť č. 14743/11, bod 198).

15. Za uvedených okolností krajský súd nemohol ovplyvniť dĺžku rozhodovania okresného súdu o žiadosti sťažovateľa, o žiadosti spoluobžalovaného, ako aj predkladania veci so sťažnosťou proti uzneseniu okresného súdu, resp. sťažnosťou proti rozhodnutiu o väzbe týkajúcejmu sa spoluobžalovaného. Mohol ale ovplyvniť dĺžku vlastného rozhodovania, keďže v nadväznosti na predloženie sťažnosti so spisom 29. októbra 2024 mal možnosť nezávisle od rozhodnutia okresného súdu o žiadosti spoluobžalovaného pristúpiť k rozhodnutiu o sťažnosti sťažovateľa. Ústavný súd zohľadnil, že krajský súd nemohol v čase vrátenia spisu 30. októbra 2024 presne predpokladať, koľko času zaberie okresnému súdu rozhodovanie a opätovné predloženie veci. Bližšie posúdenie efektivity či správnosti procesného postupu krajského súdu v tomto prípade ústavný súd nepovažuje za potrebné, keďže krajský súd jasne v napadnutom uznesení uviedol, že zvolený postup bol determinovaný podaním žiadostí o prepustenie z väzby sťažovateľom (23. septembra 2024) a spoluobžalovaným (18. októbra 2024, t. j. 2 dni po rozhodnutí o žiadosti sťažovateľa 16. októbra 2024 a po zahlásení sťažnosti) a potrebou komplexného posudzovania veci o oboch požiadavkách (žiadostiach, resp. sťažnostiach) obžalovaných.

16. Ústavný súd vedomý si toho, že rozhodnutie prijíma s odstupom času a s výhodou spätného posudzovania okolností, hodnotí postup krajského súdu ústiaci do napadnutého rozhodnutia za nedosahujúci intenzitu ústavného rozporu s právom na osobnú slobodu sťažovateľa. Ústavný súd zohľadnil v okolnostiach veci ako prijateľnú celkovú dĺžku rozhodovania o osobnej slobode sťažovateľa, ktorá od podania žiadosti sťažovateľa do doručenia napadnutého rozhodnutia predstavovala 2 mesiace a 9 dní. K argumentácii sťažovateľa rozhodnutím ESLP vo veci *Karlin* proti Slovenskej republike ústavný súd dáva do pozornosti, že v odkazovanej veci bolo vyslovené porušenie práv pri rozhodovaní o väzbe v prípravnom konaní, kým sťažovateľ je vo väzbe v prebiehajúcom súdnom konaní. Navyše je potrebné vziať do úvahy aj procesnú diskreciu sťažnostného súdu pri zachovaní efektivity jeho konania spomenutú v predchádzajúcom odseku.

17. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej realnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 221/05).

18. Ústavný súd dospel k záveru, že dôvody uplatnené v ústavnej sťažnosti v spojení so skutkovými okolnosťami veci nasvedčujú záveru o nedostatku príčinnej súvislosti medzi namietaným postupom krajského súdu a obsahom označených práv, čo by v prípade vecného posudzovania ústavnej sťažnosti viedlo k záveru o jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.2. K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom:

19. Sťažovateľ na výzvu ústavného súdu požiadal o ustanovenie právneho zástupcu v tomto konaní. V zmysle § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže ustanoviť navrhovateľovi právneho zástupcu, ak navrhovateľ o to požiada, ak to odôvodňujú jeho pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto predpoklady musia byť splnené súčasne a ak hoci len jeden z nich nie je splnený, nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu vyhovieť. Absencia potenciálneho úspechu ústavnej sťažnosti v podobe identifikovaných dôvodov jej zjavnej neopodstatnenosti zakladá dôvod na záver, že u sťažovateľa ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, čo vedie ústavný súd k rozhodnutiu o nevyhovení žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu (bod 1 výroku tohto uznesenia). Nevyhovenie tejto žiadosti zároveň zakladá zákonný dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. b) zákona o ústavnom súde (bod 2 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. marca 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu